Kőbányai János

„Neve, ha van, csak ….”, de még az sincs

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 4. szám, 2017. január 27.

A magam és a *Múlt és Jövő* közössége – szerzők és más kiadói közreműködők – nevében őszintén köszönöm Karsai Lászlónak és az *És* szerkesztőségének a múlt heti egész kolumnás *Ex libris* figyelmet. Feltehetően az vezette a szerzőt és a szerkesztőt, hogy felkeltse kiadványaink iránt a fizetőképes érdeklődést. (Már rendelkeztem is, hogy a megmaradt példányok mihamarabb a boltokba kerüljenek.) Mégpedig a szimpátiaébresztés újszerű, de annál hatásosabb módjával – egy olyan hang és stílus használatával *(Le style est l’homme même),* amely nem is titkoltan sugallja: mindenből egy szó sem, vagy inkább az ellenkezője az igaz. Jól példázza ezt a személyemmel foglalkozó passzus, a szemlézett *Auschwitz jegyzőkönyv* kapcsán. Karsai azt állítja, hogy írtam hozzá egy új utószót – noha mindkét kiadás végén ott áll a hely és dátum (Jeruzsálem, 2006. jan. 2–6.), s nemkülönben a jegyzet, hogy a holokauszt 60. évfordulója alkalmából készült. Nem én, hanem maga Sigmund Freud tette *Mózes és az egyistenhit* című könyve alaptételéül, hogy Mózest a zsidók ölték meg. (Ennek az ős-gyilkosságnak a pozitív, kultúra- és erkölcsfejlesztő mítoszmunkáját fedezte fel zseniálisan – erre utaltam az esszémben a könyv pontos címét is feltüntetve.) Ha Freud 1938 második felében írt előszavában fontosnak tartotta a keletkezés körülményeit ily módon elbeszélni, akkor joggal azonosíthattam a holokauszt megérzésének. *„Ekkor bekövetkezett a német invázió; a katolicizmus, hogy a Biblia szavaival éljek, »gyönge nádszálnak« bizonyult. Abban a biztos tudatban, hogy most már nemcsak gondolkodásom, de »fajom« miatt is üldözni fognak, számos barátommal együtt elhagytam a várost, mely kora gyermekéveimtől fogva hetvennyolc esztendőn át az otthonom volt.”* Vajon Radnóti Miklós még előbb – 1936-ban – írt „Járkálj csak halálraítélt” című verse (tucatnyi hasonlót említhetnék, de ez a legemblematikusabb) vajon milyen eseményre vonatkozott? Fölösleges – hacsak nem a felvezetésben vélelmezett furmányos szolidaritásra buzdításról van szó – tökkel ütött hülyének beállítani azzal, hogy én a holokausztban „jó hírt” látok. Az evangélium (görög eredetű) szó jelentése: ’jó hír’. Annak ellenére, hogy mind a négy Krisztus kereszthalálában s ezen keresztül az apokalipszis ábrázolásában csúcsosodik ki. (S ami lényegesebb: kétezer év művészete ezen az mozzanaton keresztül érzékítette meg leggyakrabban az apokalipszist.) Az Auschwitz-diskurzus már szinte közhelyszerűen átitatódott az apokalipszis fogalmával, akkor is, ha nem történészi kategória – ahogy maga az Auschwitz-jelenség sem. Ha Karsai elismeri, hogy a történelemben egyedüliként rendelték el, hogy egy embercsoport valamennyi tagját kiirtsák, kár rugóznia a holokauszt egyedisége tagadásán. Azonban zárójeles megjegyzése, hogy mindez vallási alapon történt, kimeríti a holokauszttagadás fogalmát. Hiszen zsidó származású keresztények százezreit is legyilkolták a holokausztban – „faji” alapon, amire – a Karsai időkategóriáit rossz diákként figyelmen kívül hagyó – Freud is utalt. Karsai állítása, nevezetesen hogy a „a *Jegyzőkönyv*ben semmi olyan nem volt, amiről a politikai-katonai vezetők ne tudtak volna évek óta: a nácik százezerszámra gyilkolják Európában a zsidókat”, többszörösen is leleplező. Ugyanis ez egy mennyiségben és minőségben más információ volt, ami Karsaiból is kibukott: Auschwitzban milliószámra gyilkoltak, nagyipari méretekben, s ez új volt az emberiség történetében. Ezt a magyar vezetés csak ebből a jegyzőkönyvből tudhatta meg – és ez a tudás alapozta meg 1944 májusától a felelősségüket. Lehet, nem akarattal, csak kollégája diszkvalifikálásának szándékával, a két auschwitzi hírvivő (evangélista) bátor és felelős tette értelmét is meg megtagadja Karsai, amikor azt állítja: semmi új hírt nem hoztak. A hír, amit hoztak – az amerikai elnök és a svéd király közvetítésével – mentette meg a budapesti zsidóságot a deportálástól. Ha Horthynak nem lett volna szüksége erre a mandinercsavarra, megmenthetett volna sokkal többeket. (Szerintem ez a hír – hasonlóan ama újtestamenumi iratokhoz – ma is tele van új hírekkel arról, hogy ki az ember?)

Feltételezem, hogy a más szerzők legitimálását megkérdőjelező érintettek megkérdőjelezik majd, hogy

csak Karsai számít-e kósernek a holokauszt története elmondásában a Kárpát-medencében. (Bár kiadóként, a *Múlt és Jövő* kiadványai minden megjelent soráért felelős vagyok.) Azonban Pap Károly műveinek kiadójaként, művészete nagy rajongójaként, megdöbbent, hogy a nagy író nem túl bonyolult nevét egy magyar irodalmi lapban (zászlóshajóban) le lehet írni hibásan háromszor is egy vékonyka hasábon. Az, hogy Karsai nem tudja leírni helyesen a nevét, villámfénnyel világítja meg a tárgyához fűződő illetékességét. Azonban itt már nem takarható ki – bármennyire is szeretném, már csak a helyreigazításom közölhetősége kedvéért is – a szerkesztő felelőssége. Akinek talán (szerintem igen) ismernie illene Freud utolsó művét, vagy akár némi kollegialitás okán is, gyanúperrel kellene éljen, hogy a *Múlt és Jövő* kiadványai ilyen egyértelműen és csoportos elkövetésben, mindahányan szakszerűtlenek és zavarosak.

Ezért itt a közredók helyett is megkövetem Pap Károlyt – hiszen a Múlt és Jövő létezése adott okot rá –, hogy a maga választotta s oly beszélő nevét ilyen torz formában jelentették meg Magyarországon 2017-ben.

(A szerző a Múlt és Jövő Kiadó vezetője)

(Betűhív közlés. Pap Károly nevének hibás közlését őszintén sajnáljuk. ÉS)